

TÜRKÇE

ÖĞRENME ALANI: DİLBİLGİSİ

KAZANIM: Kelime Türleriyle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama / Uygulama – 2

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir kullanılmamıştır?

- A) Bakkal Hasan, mahallede herkes tarafından sevilir.
- B) Onu bunu bırak sen kendi işine bak.
- C) Dünyada arka arkaya kötü olaylar yaşanıyor.
- D) Bu şehirde kimse kimseyi tanımıyor.

Çözüm:

Kişilerin, canlı ve cansız tüm varlıkların adlarının yerine kullanılan sözcüklere zamir denir. Zamirlerin özellikleri şöyledir:

- a) Adların yerlerini tuttukları için adların aldıkları tüm çekim eklerini alır.
- b) Ad tamlamalarında tamlayan veya tamlanan göreviyle kullanılır.

Daha sonraki sorularda zamirlerin çeşitlerini öğreneceğiz.

Seçenekleri inceleyelim.

A' da "herkes", B' de "onu bunu", D' de "kimse" sözcükleri adların yerine kullanıldıklarından zamirdir.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi zamiri yoktur?

- A) Ayşe' ye doğum gününde ben çanta aldım.
- B) Uydu resimlerine bakılarak hava tahmini yapılıyor.
- C) O, her zaman çalışkan ve düzenliydi.
- D) Toplumsal sorunlara biz de değindik.

Çözüm:

Kişi (şahıs) zamirleri: Kişi adlarının yerine kullanılan zamirlere denir.

1. tekil kişi	ben → sözü söylenen	1. çoğul kişi → biz
2. tekil kişi	sen → söz söylenen	2. çoğul kişi → siz
3. tekil kişi	o → kendisinden bahsedilen	3. çoğul kişi → onlar

Not: Kendi zamiri aldığı iyelik eki ile tüm kişi zamirleri yerine kullanılan zamirdir.

kendim → ben	kendiñ → sen	kendisi → o
kendimiz → biz	kendiniz → siz	kendileri → onlar

Şimdi seçenekleri inceleyelim

A' da ben → 1. tekil kişi zamiri

C' de o → 3. tekil kişi zamiri

D' de biz → 1. çoğul kişi zamiridir.

B seçeneğinde kişi zamiri yoktur.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla belgisiz zamir kullanılmıştır?

- A) Bu saatte bile her biri ders çalışıyor.
- B) Başkasına değil, kendine bak.
- C) Kimisi insanlara güven vermiyordu.
- D) Herkesin söylediğine inanma, bazıları yalan söyler.

Çözüm:

Belgisiz Zamirler: İsimlerin ve varlıkların sayılarını, anlamlarını, cümledeki yerlerini belli belirsiz tutan zamirlerdir.

Belli başlı belgisiz zamirler şunlardır:

Herkes, kimse, biri, hepsi, şey, birtakım, bazısı, bazıları, başkası, her, bizim, herbiri, birçoğu, kimisi, birkaçı vs.

Aynı sözcükler belgisiz sıfat olarak da kullanılır. Ayrımını yapmakta ise şunlara dikkat edilmelidir:

Belgisiz sıfat adın anlamını belirsizlik yoluyla tamamlar.

Bazı insanlar geldi.

Belgisizlik zamir adın yerini belirsizlik yoluyla tutar.

Bazıları geldi.

Şimdi seçenekleri inceleyelim

A' da belgisiz zamir "her biri" dir.

B' de "başkası" belgisiz zamirdir.

C' de "kimisi" belgisiz zamirdir.

D' de ise "herkesin" ve "bazıları" belgisiz zamirdir.

4. 1- Sepete şunlardan da koyalım.
2- Komşuları onun bu gününde yardımcı oldu.
3- Yüreğin kadar yüzün de güzel senin.
4- Ötekini giyersen daha çok yakışır.

Yukarıdaki cümlelerin hangi ikisinde işaret zamiri kullanılmıştır?

A) 2 – 3

B) 1 – 4

C) 1 – 3

D) 2 – 4

Çözüm:

İşaret zamirleri: Varlıkların, adların anlamını işaret yoluyla tutan zamirlerdir.

İşaret zamirleri şunlardır: Bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, öteki, beriki

Zamir

Bunu al.

Öteki geldi.

O, çok sevimli.

Aynı sözcükler sıfat olarak da kullanılır.

Sıfat

Bu elbiseyi al.

Öteki adam geldi.

O kedi çok sevimli.

Seçenekleri inceleyelim

1. cümlede "şunlardan"

4. cümlede "ötekini" işaret zamiridir.

Diğer cümlelerde işaret zamiri yoktur.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru zamiri yoktur?

- A) Nereden geldik, nerelere ulaştık?
C) Kimden duydun bunları?

- B) Hangisini daha çok beğendin?
D) Kaç tane elma yedin?

Çözüm:

Soru Zamiri: Soru yoluyla adların yerini tutan sözcüklere denir.

“kim, ne, hangisi” sözcükleri soru zamiridir.

Bu soru sözcüklerinin adın çekim eklerini almış biçimleri de soru zamiridir.

Kime, Kimde, Kimden, Kimin, Kimi, Kimler

Neye, Neyde, Neyden, Neyde, Neyler, Neylerin

Nereye, Nerede, Nereden, Nereler, Nereyi

Hangisine, Hangisinde, Hangisinden, Hangileri vs.

Şimdi seçenekleri inceleyelim:

A’ da “nereden, nerelere” soru sözcükleri zamirdir.

B’ de “hangisini” soru sözcüğü zamirdir.

C’ de “kimden” soru sözcüğü zamirdir.

D’ de ise “kaç” sözcüğü soru sıfatıdır.

6. Başını iki elinin arasına almış düşünüyordu.

Onunki devası olmayan bir dertti. Kimseler ona yardım edemezdi.

Parçada ek halinde kaç zamir kullanılmıştır?

A) 2

B) 3

C) 4

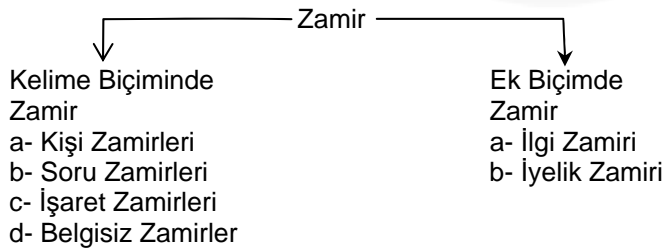
D) 5

Çözüm:

Zamirler ikiye ayrılır:

a. Kelime biçimindeki zamirler

b. Ek halindeki zamirler

Kelime biçimindeki zamirleri daha önceki sorularda öğrendik. Şimdi ek biçimindeki zamirleri açıklayalım.

a) İlgi Zamiri (- ki): Adın yerini tutar.

b) İyelik Zamirleri: Adlara eklenip o adın hangi kişiye ait olduğunu gösterir.

Şimdi parçayı inceleyelim.

Başını → 3. tekil kişi iyelik zamiri

Elinin → 3. tekil kişi iyelik zamiri

Onunki → - ki kişi ilgi zamiri

Devası → 3. tekil kişi iyelik eki

Parçada ek biçiminde dört zamir vardır.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iyelik zamiri kullanılmamıştır?

- A) Çocuğuna yıllarca sevgi verdi.
- B) Hepimiz yaşama dört elle bağlıydık.
- C) Evimiz de yüreğimiz de herkese açıktı.
- D) Gönlüm hep sevgiden yanadır.

Çözüm:

İyelik zamirleri: Adların sonuna gelen ve o adın hangi kişiye ait olduğunu gösteren eklere denir. Birkaç adla ve örnekle iyelik zamirlerini gösterelim.

- 1. tekil kişi (benim) çanta – m ev – im
- 2. tekil kişi (senin) çanta – n ev – in
- 3. tekil kişi (onun) çanta – sı ev – i

- 1. çoğul kişi (bizim) çanta – mız ev – imiz
- 2. çoğul kişi (sizin) çanta – nız ev – iniz
- 3. çoğul kişi (onların) çanta – ları ev – leri

Şimdi seçenekleri inceleyelim

A' da çocuğuna → 3.tekil kişi iyelik zamiri almıştır.

C' de evimiz , yüreğimiz → 1. çoğul kişi iyelik zamiri almıştır.

D' de gönlüm → 1. tekil kişi iyelik zamiridir.

B' de iyelik zamiri yoktur.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgi zamiri yoktur?

- A) Onun başındakinden ben de aldım
- B) Öyküde de romandakine rastladım.
- C) Bizim ev soğuk, sizinkinde kalalım.
- D) Bahçedeki çiçekler soldu.

Çözüm:

İlgi zamiri: İlgi zamiri olarak kullanılan tek ek "- ki" dir. İlgi zamiri "-ki" adın yerini tutar. Benim elbisem mavi, seninki sarı. Bu cümlede "- ki" elbise adının yerinin tutmuş.

Seçenekleri inceleyelim.

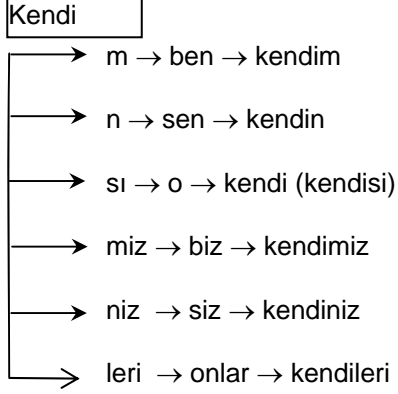
- 1. cümlede başındakinden
- 2. cümlede romandakine
- 3. cümlede sizinkinde ekleri adın yerini tutan zamiridir.
- 4. cümledeki "- ki" sıfat türeten "- ki" dir ,zamir değildir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dönüşlülük zamiri kullanılmıştır?

- A) Yarışmaya her yaşta insan katıldı.
- B) Çok okumaktan gözleri bozuldu.
- C) Kızlar aralarında konuşup duruyor.
- D) Onun her zaman yalnız kalması kendi tercihidir.

Çözüm:

Kişi zamirlerinden olan “kendi” zamiri aldığı ekle tüm kişi zamirlerinin yerini tutar.

Kendi kişi zamirine dönüşlülük zamiri denir. Bu zamir cümlede kişi zamirlerinden biri ile birlikte kullanıldığında öznenin anlamı pekiştirilmiş olur.

Ben kendim aradım. → Pekiştirme anlamı verir.

Şimdi sorumuzun yanıtını bulalım:

Cümlelere baktığımızda D seçeneğindeki cümlede “kendi” zamirinin dönüşlülük zamiri olduğunu görüyoruz.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki ad tamlamasında tamlayan veya tamlanan zamir değildir?

- A) Sadece biraz eğlenmek için evin bahçesine çıktık.
- B) Gazetelerin bazıları gerçeği yazmıyor.
- C) Senin sözlerin, davranışların beni kırdı.
- D) Onun kendisi söylerse inanırım.

Çözüm:

Zamirler adların yerini tutan sözcükler olduğundan adların aldıkları tüm çekim eklerini aldıklarını, tamlamalarda tamlayan veya tamlanan olduklarını söylemiştik. Şimdi zamirlerin nasıl tamlayan veya tamlanan olduklarını örnekleyelim. Zamirlerin çeşitlerinin tamlama olmasında sınırlama yoktur.

Tamlayan		Tamlanan	
<u>Onun</u>	Babamın	evi	<u>kendisi</u>
Bazılarının	şunun	önemi	<u>şurası</u>

Şimdi seçenekleri inceleyelim.

1. cümlede tamlama “evin bahçesi” dir. Tamlayan da tamlanan da zamir değildir.
 2. cümlede “gazetelerin bazıları” tamlamasında tamlanan “bazıları” belgisiz zamirdir.
 3. cümlede “senin sözlerin” tamlamasında tamlayan “senin” kişi zamiridir.
 4. cümlede “onun kendisi” tamlamasında tamlayan “onun” kişi zamiri tamlanan “kendi” zamiridir.
- Yanıt, A’ dır.

KONU TESTİ - 9

1. Bir gün anlayacaksın, neden sessizce gittim. Senden vazgeçmenin zorluğunu bile bile neden kaçtım.

Yukarıdaki parçada, ek halinde kaç zamir vardır?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işaret zamiri yoktur?**

- A) Onu herkesten çok sevdim.
B) Onu bana almasın.
C) Onu hemen okumalıyım.
D) Onu beslemek zor oluyor evde.

3. I. Oraların hayaliyle yazıyorum.
II. Onun kaprislerinden sıkıldım.
III. Onun bakımı zor; ne de olsa bir kuş
IV. Buraların tadı kalmadı artık.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde farklı türden bir zamirle oluşturulmuş bir tamlama vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Şu duvarın dili olsa da konuşsa. Neler anlatacak bize dair. Bu sokaklar konuşsa. Hayatımız özetlenir.

Yukarıdaki cümlelerde kullanılan zamirler, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Şu – bu B) Şu – neler
C) Biz – bu D) Biz – neler

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum eki almış bir zamir vardır?**

- A) Buraların güzelliğine hayranım.
B) Ben sende tutuklu kaldım.
C) Gözlerinden okunuyor kaygıların.
D) Kaderin bir oyunu bu.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru zamiriyle oluşturulmuş bir tamlama vardır?**

- A) Kimin duygularıyla oynamışım ben?
B) Kimler geldi, kimler geçti hayatımızdan.
C) Kimsenin hayatına müdahale etmem.
D) Kimileri iz bırakmıştır bende.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı da tamlananı da zamir olan bir tamlama kullanılmıştır?**

- A) Sevginin böylesini yaşamadık biz.
B) Onların bazıları artık burada değil.
C) Hayatın acımasızlığından şikayet etmem ben.
D) Onun hatalarını düzeltmekten bıktım.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir, isim durum eki almamıştır?**

- A) Senden bıktım artık.
B) Kimler yanlış yapmadı ki...
C) Onu artık aramayacağım.
D) Buradan uzaklaşmalıyım.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgi zamiri kullanılmamıştır?**

- A) Seninkini çok beğenmişler.
B) Onunki ödül aldı.
C) Sendeki kitaplarımı almalıyım.
D) Bizimki yine geç kalmış.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kendi" sözcüğü cümleye, pekiştirme anlamı kazandırmıştır?**

- A) Ben kendim pişirdim tüm yemekleri.
B) Kendini bu kadar zorlama.
C) Kendisini suçlu hissediyor.
D) Bunu yapan kendisiydi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlananı belgisiz zamir olan bir tamlama vardır?

- A) Herkes seni çok seviyor.
- B) Bazı insanları anlamıyorum.
- C) Kitabın buralarını çok beğendim.
- D) Konukların bazıları erken gitti.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrı sözcüklerde hem iyelik hem ilgi zamiri kullanılmıştır?

- A) Bu eller benimkine benziyor; çatlak, yorgun...
- B) Başımıza seninkine benzer olaylar geldi.
- C) Gözümde birkaç damla yaş birikti.
- D) Yıllar var ki ben görmedim o güzel yüzünü.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi zamiri hal eki almıştır?

- A) Karşıya geçmek için buradan git.
- B) Sen bize haber verseydin gelirdik.
- C) Onun arkadaşı benim de arkadaşımıdır.
- D) Yolu yarılacak, sen neredesin?

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla zamir kullanılmıştır?

- A) Kapının eşiğinde durmuş bana bakıyor çocuk.
- B) Adamın biri bize buradan geçmemizi söyledi.
- C) Sus, kimseler duymasın konuşuklarımızı.
- D) Yarın belki daha güzel olacak her şey.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgi zamiri kullanılmıştır?

- A) Çocuklar aşağıdaki mahallede top oynuyor.
- B) Bir de baktım ki yerde yuvarlanıyorum.
- C) Dün geceki film beni uykusuz bıraktı.
- D) Bize biraz seninkinden bahset.

16. I. Kurbağa sesleri ninni gibi gelir bana.
II. Yıldızların birçoğunu uzansam tutacağım sanki.
III. Oralarda yaylalar yemyeşildir şimdi.
IV. Kimi zaman şunları bunları dert ederim.

Yukarıdaki cümlelerin hangi ikisinde aynı türde zamir kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve IV

17. Kimi zaman insanları anlamam. Bana anlamsız gelir davranışları. Birçoğu yalnızlığı seçer. Neden diye düşünürüm de cevap bulamam buna.

Parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Soru zamiri
- B) Kişi zamiri
- C) Belgisiz zamir
- D) İşaret zamiri

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı türde zamir kullanılmıştır?

- A) Yosun renkli gözler senin mi?
- B) Acı fren sesi beni ürküttü.
- C) Bazılarının hiç insafı yokmuş.
- D) Sana sarı laleler aldım çiçek pazarından.

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlamasının tamlayanı zamirdir?

- A) Kedisinin ayağı sakatlanmıştı.
- B) Bu sözler kendisinin sözleridir.
- C) Bazı insanların hisleri kuvvetlidir.
- D) Kimseye aldırmadan yaşıyordu.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek biçiminde zamir kullanılmamıştır?

- A) Onun kardeşi bizimle gelmeyecek
- B) Sinema biletlerimizle kapıda kaldık.
- C) Okulun balosunda bizimki yoktu.
- D) Rüzgâr çok şiddetli esiyordu.

o
k
u
l
i
s
t
i
k

TÜRKÇE

ÖĞRENME ALANI: DİLBİLGİSİ

KAZANIM: Kelime Türleriyle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama / Uygulama – 3

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat (önad) yoktur?

- A) Uzun yolculuklar beni yoruyor.
- B) Sıcak bir bahar günü onu gördüm.
- C) Haklı olduğunu bilmesem iyi sözler söylemem.
- D) Yıldızların ışıltısı bizi çok etkiledi.

Çözüm:

Sıfat (önad): Varlıkları niteleyen veya belirten sözcüklere sıfat denir.

Sıfatlar daima adların önüne gelerek onlarla tamlama kurar. Tek başlarına kullanılmaz. Sıfatlar adın aldıkları çekim eklerinin hiçbirini alamaz.

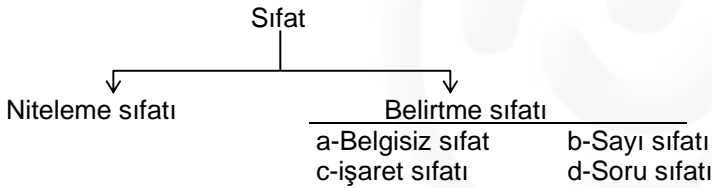
A seçeneğindeki cümlede “uzun” sıfattır, “yolculuk” adının anlamını tamamlamaktadır.

B seçeneğindeki “sıcak” ile “bir” sözcükleri gün adını tamamladığından sıfattır.

C’de “iyi” sözcüğü sözler adını tamamladığından sıfattır.

D seçeneğinde sıfat yoktur.

Sıfatları şu şekilde gruplayabiliriz.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde niteleme sıfatı yoktur?

- A) Kısa boylu bir adam içeri girdi.
- B) Tatlı bir sohbe başladılar.
- C) Balkonun kenarında saksılar var.
- D) Dere kenarında sakin bir gün geçirdik.

Çözüm:

Niteleme sıfatları:

Varlıkların renklerini, biçimlerini, özelliklerini gösteren sözcüklerdir.

Niteleme sıfatlarını bulmak için isimlere “Nasıl” sorusu sorulur.

kıymızı
uzun
büyük
kısa

→ kalem → Buradaki tüm sözcükler “kalem” adının özelliklerini gösterdiğinden niteleme sıfatıdır.

Nasıl masa? Uzun masa
Nasıl oyun? Güzel oyun.
Nasıl öğrenci? Çalışkan öğrenci
Bu soru öbeklerinde “nasıl” sorusu isimlere sorulmuştur.
Yanıt olarak verilen söz öbeklerinde altı çizili sözcükler niteleme sıfatıdır.
İsimlerin özelliklerini göstermektedir.

Şimdi seçenekleri inceleyelim.

A'da “kısa” boy adını niteleyen sıfattır.
B'de “tatlı, bir” sohbet adını niteleyen ve belirten sıfattır.
D'de “sakin” gün adını niteleyen sıfattır.
C'de ise niteleme sıfatı yoktur.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtme sıfatı kullanılmamıştır?

- A) Şu ağaçlarda nefis erikler var. B) Bazı kitapları ben de okudum.
C) Türkler yüzyıllar önce Anadolu'ya yerleşmişler. D) On yıl önce kaçınıcı kattaydınız?

Çözüm:

Belirtme sıfatları şu şekildedir:

a-Belgisiz sıfat: Varlıkların sayılarını, durumlarını tam olarak değil de şöyle böyle belirten sıfatlardır.

Örneğin, bazı öğrenciler

başka ülkeler hiçbir çocuk her insan kimi günler

b-İşaret sıfatları: Varlıkların yerlerini işaret yoluyla belirten sıfatlardır.

bu adam şu kitap o çiçek öteki balık beriki çanta

Not: “-ki” yapım eki işaret sıfatı türetilir.

bahçedeki kedi aynadaki izler

c-Sayı Sıfatları: Varlıkların sayılarını belirten sıfatlardır.

1-Asıl sayı sıfatları; Varlıkların sayılarını bildiren sıfatlardır.

yüz kitap on yumurta

2-Üleştirme sayı sıfatları: Paylaştırma anlamı veren sayı sıfatlarıdır.

yüzer ceviz üçer elma

3-Kesir Sayı Sıfatları: Kesirli sayılardan oluşan sayı sıfatıdır.

üçte bir ekmek dörtte iki elma

4-Sıra sayı sıfatları: Sıra gösteren sayı; beşinci kat, üçüncü sınıf

d-Soru Sıfatları: Varlıkların sayılarını, durumlarını yerlerini soru yoluyla bulduran sıfatlardır.

Hangi öğrenci? Kaç ekmek? Kaç köfte?

Seçenekleri inceleyelim:

A'da “şu” işaret sıfatıdır.

B'de “bazı” belgisiz sıfattır.

D'de “on” sayı, “kaçınıcı” soru sıfatıdır.

C'de belirtme sıfatı yoktur.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme sıfatı yoktur?

- A) Simsiyah bir duman vardı şehirde. B) Upuzun selvi ağaçları köyü güzelleştiriyordu.
C) Yusuvarlak bir karpuzu kesip yedik. D) Evlere şenlik bir çocuktur Ali.

Çözüm:

Pekiştirme sıfatları anlamı kuvvetlendirmek için kullanılırlar.

Pekiştirme sıfatları iki biçimde oluşur.

a) İki kelimelerle oluşturulanlar; ikilemelerin sıfat göreviyle kullanılmasından oluşan pekiştirme sıfatlarıdır.
kocaman kocaman evler tatlı tatlı çocuklar

b) m, p, r, s pekiştirme harfleri ile oluşurlar. Bu tür pekiştirmelerde sözcüğün ilk iki sesi boşa alınır araya m, p, r, s harflerinden biri getirilir.

ma s mavi pe s pembe gibi

Şimdi seçenekleri inceleyelim:

- 1.cümlede "simsiyahı",
- 2.cümlede "upuzun",
- 3.cümlede "yusuvarlak" sözcükleri pekiştirme sıfatıdır.
- 4.cümlede pekiştirme sıfatı yoktur.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde küçültme sıfatı yoktur?

- A) Minicik çocuklar çalışmak zorunda kalıyor. B) Yarınlar bu güzel çocukların olacak.
C) Sarıca bir evin bahçesinde oturuyorlar. D) Morumsu birkaç çiçek vardı.

Çözüm:

Küçültme sıfatı ekleri şunlardır:

-cık -cek -ca ce -ımsı (-imsi) -ımtrak

Bu ekler sıfatlara eklenerek bazı anlamlar kazandırır. Bu anlamlar "küçüklük ve yaklaşıklık" anlamlarıdır. Bu ekleri alan sıfatlara küçültme sıfatı denir.

büyükçe ev (büyüğe yakın) mavimsi kazak (maviye yakın)
yeşilimtrak boya (yeşile yakın) ufacık kedi (küçük anlamında)

Seçenekleri inceleyelim:

A seçeneğinde "minicik çocuklar" tamlamasında minicik küçüklük anlamı veren küçültme sıfatıdır.

C seçeneğinde "sarıca ev" tamlamasında sarıca sıfatı yaklaşıklık anlamı veren küçültme sıfatıdır.

D seçeneğinde "morumsu çiçek" tamlamasında morumsu sıfatı yaklaşıklık anlamı veren küçültme sıfatıdır.

B seçeneğinde küçültme sıfatı yoktur.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde unvan sıfatı yoktur?

- A) Uzun ovalarda Mahmut Efe'nin sesi yankılandı.
- B) Gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra teyzemlerle yola çıktık.
- C) Her zaman Mehmet Dayı bize hediyeler alırdı.
- D) Nasrettin Hoca'nın Akşehirli olduğu sanılmaktadır.

Çözüm:

Unvan sıfatları: Meslek, görev, rütbe ve sosyal durumlarına göre insan adlarına takılan tanıtmaya sözleridir.

a-Unvan sıfatları kişi adlarından önce gelebilir.

Doktor Ali, Erzurumlu Emrah

b-Adlardan sonra gelebilir.

Adnan Bey, Ayşe Hanım, Ali dayı

c-Adlardan önce veya sonra gelebilir.

Müdür Ahmet Bey, Avukat Canan Hanım

Şimdi seçenekleri inceleyelim:

A'da "Efe", C'de "Dayı", D'de "Hoca" sözcükleri unvan sıfatıdır.

B'de unvan sıfatı yoktur.

KONU TESTİ - 10

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) İnsanların acılı günleri olabilir.
- B) Hoş bir nağme yükseliyor.
- C) Kırık masada ders çalışıyor.
- D) Yolların bozukluğundan dert yanıyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde niteleme sıfatı kullanılmıştır?

- A) Bazı akşamlar yorgunluktan erken uyurum.
- B) Uzun yaz akşamları ne keyiflidir.
- C) Her insan biraz bencildir.
- D) Birtakım insanlar yasalara uymuyor.

3. I. Her öğrenci kitap okumalı.
II. Biz, bazı savaşları yüreğimizle kazandık.
III. Benzer olayları bu ülkede de yaşadık.
IV. Kimi hayvanların eti yenmez.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde belgisiz sıfat kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Bu dağların havası oralarda var mı? Olamaz. Şu esen yeller oradakiler kadar serinletir mi? Hiç sanmam. Bambaşka benim memleketim. O ülkeler benzemez ülkeme.

Yukarıdaki parçada kaç tane işaret sıfatı kullanılmıştır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

5. Altı çizili sözcüklerin hangisi sayı sıfatı değildir?

- A) Ali, bu apartmanın üçüncü katında oturuyor.
- B) Kitapçıdan tam on kitap aldım.
- C) Bu yarışmada biz birinci olduk.
- D) Herkese üçer köfte anca düştü.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme sıfatı kullanılmıştır?

- A) Kuşlar geçer yüreğimden.
- B) Ağlarım, sesimi duyan yok.
- C) Kimsesiz kalmışım ıvıssızım.
- D) Masmavi gökyüzü bile teselli etmez.

7. I. Oğluna büyükçe bir ev almış.
II. Sana pespembe bir kazak örmüş.
III. Eriğin ekşimsi tadı vardı.
IV. Azıcık aşım olsun yeter.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde küçültme sıfatı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir tamlama kullanılmıştır?

- A) Derenin suyu buz gibiydi.
- B) Çocukluğumuzun neşesi nerde?
- C) Kırmızı şapka çok yakışmış.
- D) Halkın sesi olmak için gazete çıkarıyorlar.

O
K
U
L
İ
S
T
İ
K

9. Hüzünlü gözleri göremez,
Kimse anlamaz.
Ne yaşamış, ne görmüş.
Bir koşuşturmaca içinde
Habersiz gider, geliriz
Birbirimizi anlamadan şu kentte

Dizelerde aşağıdakilerin hangisine örnek yoktur?

- A) sayı sıfatı B) niteleme sıfatı
C) belgisiz sıfat D) işaret sıfatı

10. “Sarı” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Saçlarını sarıya boyatmış.
B) Sarı gömlek sana yakışmış.
C) Çocuğun yüzü hastalıktan sararmış.
D) Doğadaki sarıya hayran kaldım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük küçültme sıfatı değildir?

- A) Küçücük evde beş kişi yaşıyor.
B) Yemeğin tadı biraz ekşimsi olmuş.
C) İrice bir karpuz seçelim.
D) Mavimsi bir kazak giymiş.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sıfat, çeşidi bakımından farklıdır?

- A) Kocaman yüreklerde bile bir hüznün...
B) Bazı hisler vardır, anlatılamaz.
C) Kimi zaman bir yelkenli olsam.
D) Şu dağlar değil mi bizi ayıran.

13. Bilmem kaç yaz geçti
Seni sevdiğim o yılların üstünden
Hâlâ denize bakamam
Bana o masmavi gözlerini anımsatır.

Dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Küçültme sıfatı
B) İşaret sıfatı
C) Pekiştirme sıfatı
D) Soru sıfatı

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem sıfat hem isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Solgun bir demet güle döndüm.
B) Beyazı kirletirsin, mavi kazak giy.
C) Aklımın ucuna gelmezdi böyle sözler.
D) Kimimiz yorgun, kimi isyankâr.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme sıfatı farklı yolla oluşmuştur?

- A) Uzun mu uzun yaz geceleri yaşandı.
B) Bunu bana bembeyaz kâğıtlarla yazmış.
C) Bahçeden tatlı mı tatlı erikler topladık.
D) Kapalı mı kapalı gökyüzü bugün yine.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat bir özel ismi nitelemektedir?

- A) Uzun yollarda yoruldum.
B) O zamanlar Koca Mustafa derlerdi ona.
C) Suçlu insanlar kendini belli eder.
D) Kadıncağız yalnız küçük oğlunda kalabiliyor.

O
K
U
L
i
S
T
i
K

17. İpissiz sokaklarda bir başıma dolaştım. Yalnız ve çaresizdim. Kimi zaman ağladım, kimi zaman güldüm. Bu anlamsız hayatı sorguladım. Nefes alıyordum ya, oh! Şükürler olsun.

Parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Pekiştirme sıfatı B) Sayı sıfatı
C) Belgisiz sıfat D) İşaret sıfatı

19. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünvan sıfatı kullanılmamıştır?**

- A) Kimse Ulubatlı Hasan'ı unutmasın.
B) Ayşe Hanım, bu büronun en çalışkanıdır.
C) Küçük dayımlar yazlığa geldi.
D) Köyün muhtarına Hasan Çavuş da derlerdi.

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtili isim tamlamasında, tamlayan ve tamlanan arasına niteleme sıfatı girmiştir?**

- A) Başarının zorluğu, zorluk aşıldığında anlaşılır.
B) Baharın tatlı yorgunluğu üstümüze çöktü.
C) İnanılmaz olaylar yaşadık o yıllarda.
D) İçimizde güzel duygular, yoldayız.

20. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat, bir isim tamlamasını nitelemektedir?**

- A) Mavi gökyüzü içimi açtı.
B) Eski araba lastiklerini toplamışlar.
C) Kırık kalpler zor onarılır.
D) İlik akşamlarda bahçede otururuz.

O
K
U
L
İ
S
T
İ
K

KONU TESTİ - 11

1. I. Küçük bir dünya kurduk seninle.
II. Minicik elleri vardı bebeğin.
III. Güzel düşüncelere daldım dün gece.
IV. Hayat pembe hayallerle geçmiyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde hem belirtme hem niteleme sıfatı kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde küçültme sıfatı kullanılmamıştır?**

- A) Küçücük bir evde yaşıyordu.
B) Yeni bir kitapçık bastırdı.
C) Ufacık çocuklarla tek başına uğraşıyordu.
D) Büyükçe bir salonu vardı evin.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir sıfat kullanılmıştır?**

- A) Bazı insanlar hep yalan söyler.
B) Her zaman sana güvendim.
C) Bir gün beni anlarsın.
D) Eve giderken bir ekmek aldım.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?**

- A) Kırmızı kazağına bayıldım.
B) Pembe tokalarıyla çok şirin görünüyordu.
C) Mavinin her tonunu severim.
D) Sarı saçları ıslık ıslık parlıyordu.

5. Evden ilk kez ayrılıyordum. İçimde nice kaygılar vardı; ama yine de kararlıydım. Okuyup büyük adam olacaktım, babam gibi. Biricikti yuvam; ama bırakmalıydım bu sıcak yuvayı, ilerlemeliydim yolumda.

Yukarıdaki parçada kaç sıfat kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir sıfatla sağlanmıştır?**

- A) Hangisi senindi bu kitapların?
B) Sen de mi gidiyorsun buradan?
C) Kaçınıcı katta oturuyorsunuz?
D) Oraya mı gideceksiniz?

7. Kimileri hayatın hep acı yönlerini görürken bazı insanlar da hep güzel görür hayatı.

Yukarıdaki cümlede geçen sıfatlar, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) kimileri – acı B) acı – bazı
C) güzel – bazı D) hep – acı

O

K

U

L

i

s

T

i

K

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim birden çok sıfatla nitelenmiştir?**

- A) Küçük bir kasabada yaşıyorlar.
B) Uzun, sarı saçları vardı.
C) Eski bir dostu gördüm geçen gün.
D) İki gün daha kalacağım burada.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat kullanılmamıştır?**

- A) Evin odalarını yeniledim.
B) Güneşli günlerde sevinçle dolar içim.
C) Puslu havalarda hep sıkılırım.
D) Sarı sıcak saatlerdi yaşadığımız.

10. Her şey bir günde oldu, bitti; bu küçük köyde.

Yukarıdaki cümlede, altı çizili sıfatların çeşitleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralamayla verilmiştir?

- A) Niteleme – belgisiz – belgisiz
B) İşaret – belgisiz – niteleme
C) Belgisiz – sayı – niteleme
D) Belgisiz – belgisiz – niteleme

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı yolla oluşturulmuş bir pekiştirme sıfatı vardır?**

- A) Upuzun saçlarım vardı önceden.
- B) Küçük küçük çocuklar sardı etrafımızı.
- C) Simsiyah gözleri vardı adamın.
- D) Üzerinde yemyeşil bir elbise vardı.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla sıfat tamlaması vardır?**

- A) Uzun ince bir yoldayım.
- B) Sıcak ve huzurlu yuvamızda yaşayıp gidiyorduk.
- C) Mavi, çekik gözleri vardı.
- D) Onurlu bir hayatı sahte mutluluklara tercih ederim.

13. I. Bir şey var aramızda.
II. Senin kaçamak bakışlarından belli.
III. Benim kırmızı yanaklarımdan
IV. Adı aşk yaşadığımızın.

Yukarıdaki şiirde numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) IV B) III C) II D) I

14. Küçük bir aşk masalıydı yaşadığımız.
Seninle paylaştık güzel anları
İlk günler hayalleri paylaştık.
Derken büyü bozuldu ve gittin.

Yukarıdaki şiirde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatı B) Belgisiz sıfat
C) Asıl sayı sıfatı D) Sıra sayı sıfatı

15. Senden uzakta yaşıyorum seni
Sensiz zamanlara sakladım her hayalimi
Gözlerinin ışığından mahrum yaşıyorum,
Bu rüyayı, senli dünyamı

Yukarıdaki şiirde kaç niteleme sıfatı kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

16. Umutsuz insanlardan olmadım ben.
Sevgisiz de kalmadım hiç. Acımasız
insanlardan da olmadım ben. Huzursuz da
yaşamadım.

Yukarıdaki parçada altı çizili sözcüklerden hangi ikisi sıfattır?

- A) Umutsuz – acımasız
- B) Sevgisiz – huzursuz
- C) Umutsuz – sevgisiz
- D) Acımasız – huzursuz

17. Umudun bittiği bu yerde bile onun varlığı
huzur veriyor bana. Sıcak gülümsemesiyle
ısıtıyor şu kalbimi. Acısız yaşanmaz, bunu
daha rahat kabulleniyorum huzurlu
dostluğuyla.

Yukarıdaki parçada, tamlayanı işaret sıfatı olan kaç tamlama kullanılmıştır?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde renk ismi sıfat olarak kullanılmamıştır?**

- A) Siyah bir elbise giyerdi hep.
- B) Kırmızı eteğinden asla vazgeçmedi.
- C) Pembenin her tonunu kullanırdı resimlerinde.
- D) Mavi bir bluz aldım anneme.

19. Susuz Yaz, Yılanların Öcü, Yorgun Savaşçı
ve İnce Memed en sevdiğim romanlardır.

Yukarıdaki cümlede verilen kitap adlarından hangisi sıfat tamlaması biçiminde değildir?

- A) Susuz Yaz B) Yılanların Öcü
C) Yorgun Savaşçı D) İnce Memed

20. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünvan sıfatı kullanılmıştır?**

- A) Öğretmen olmak istemişimdir her zaman.
- B) Doktor Ali, yine uğramadı bugün hastaneye.
- C) Askeri okula gidiyorum.
- D) Mühendislik fakültesinde okuyan arkadaşlarım var.

TÜRKÇE

ÖĞRENME ALANI: DİLBİLGİSİ

KAZANIM: Kelime Türleriyle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama / Uygulama – 4

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat yoktur?

- A) Avuç içi kadar bir odada yaşıyorlar.
- B) Okula giderken otobüse bindim.
- C) Akşama doğru bizi aradı.
- D) Senin gibi güzelini görmedim.

Çözüm:

Edatlar(ilgeçler): Edatlar tek başlarına yazıldıklarında anlamları olmayan söz öbeği biçiminde anlam ve görev kazanan sözcüklerdir. Edat öbekleri cümlede sıfat veya zarf göreviyle kullanılırlar.

Bacak kadar boyu var. ⇒ Benzetme anlamlı
Edat öbeği ad
(sıfat)

Akşama kadar uyudu. ⇒ Zaman anlamlı
Edat öbeği
(zarf)

Seçeneklerde A'da kadar, C'de –e doğru, D'de gibi edatı kullanılmıştır. Yanıt, B' dir.

2. “için” edatı aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç ilgisi katmıştır?

- A) Seni görmek için geldim.
- B) Ağladığım için gözlerim kızardı.
- C) Bu çiçekleri sizin için topladım.
- D) Benim için hiç fark etmez.

Çözüm:

İçin edatı cümlede farklı anlamlarda kullanılır.

- a_ Neden
- b_ Amaç
- c_ Özgünleme
- d_ Görelik

Seçeneklerde ise A'da “seni görmek amacıyla” anlamı verir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat öbeği zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Buraya aslan gibi çocuklar geldi.
- B) Beni görünce kedi gibi yanıma geldi.
- C) Babası kapı gibi adamdı.
- D) Yaşlı ninenin pamuk gibi yumuşak suratı vardı.

Çözüm:

Edat öbekleri cümlede sıfat veya zarf görevinde kullanılırlar. Seçenekleri inceleyelim.

A'da aslan gibi çocuk
sıfat ad

C'de kapı gibi adam
sıfat ad

D'de pamuk gibi yumuşak surat
sıfat ad

Ancak B'de kedi gibi geldi zarftır.
zarf eylem

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç yoktur?

- A) Onu arayamam; çünkü telefonu yok.
- B) Teyzemlere de uğrayacağız yarın.
- C) Perdeleri kapatalım, çok güneş var.
- D) Şuna da bakın hem suçlu hem güçlü.

Çözüm:

Bağlaç: Tek başlarına yazıldıklarında anlamları olmayan cümlede anlam ve görev kazanan sözcüklerdir. Bağlaçlar cümlede eş görevli sözcük ve cümleleri ayırmada kullanılır.

<u>Özne</u>	<u>bağlaç</u>	<u>özne</u>
nesne	bağlaç	nesne
dolaylı tümleş	bağlaç	dolaylı tümleş
zarf tümleci	bağlaç	zarf tümleci
yüklem	bağlaç	yüklem

gibi eş görevli sözcük, cümle ve söz öbeklerini bağlar.

Şimdi seçenekleri inceleyelim.

A'da "çünkü", B'de "de", D'de "de" ve "hem.....hem" bağlaçları kullanılmıştır. C'de bağlaç yoktur.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ile" diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Bahçeyi traktörle sürmüşler.
- B) En yakın arkadaşım ile tatile gittik.
- C) Elinde bir buket çiçekle içeri girdi.
- D) Elmayla portakalı annem soydu ben yedim.

Çözüm:

“ile” hem edat hem bağlaç olarak kullanılabilen bir sözcüktür. Soru yardımıyla hangi durumda edat hangi durumda bağlaç olduğunu görelim.

Edat olan ile: Cümlede vasıta veya beraberlik anlamı verecek biçimde kullanılır. Zarf türünde kullanılır.

Arabayla geldik.
Vasıta
(Zarf)

Babamla balığa gittik
Beraberlik
(Zarf)

Bağlaç olan ile:
Eş görevli sözcükleri ayırmada kullanılır.

Annemle babam geldi.
özne özne

Arabayla evi sattı.
nesne nesne

Bu iki sözcüğü şu şekilde ayırırız.

“ile” yerine “ve” getirin. Cümlelerin anlamı bozulmuyorsa bağlaç, anlam bozuluyorsa edattır.

Seçenekleri inceleyelim.

A'da traktörle ⇒ Vasıta

B'de arkadaşımınla ⇒ Birliktelik

C'de çiçekle ⇒ Araç anlamı veren edattır. Yerlerine “ve” getirilince anlamsız olmaktadır.

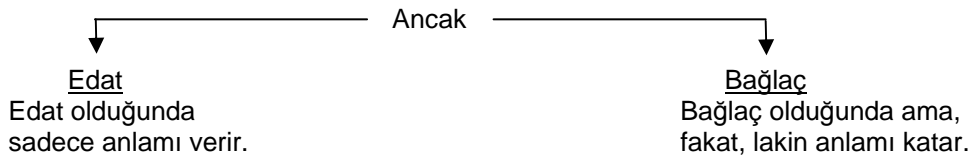
Ancak D'de “ve” yerine getirilince anlamlı olur. Bağlaçtır.

6. “Ancak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat görevinde kullanılmıştır?

- A) Benimle gel; ancak hiç konuşma
- B) Ona yardım et; ancak bana etme.
- C) Kalbinin sesini dinle; ancak yanılma.
- D) Bu konuda bana ancak annem yardım eder.

Çözüm:

Ancak, sözcüğü de hem edat hem bağlaç olarak kullanılan bir sözcüktür. Bu sözcüğü inceleyelim.

Beni ancak sen anlarsın → Edat
sadece

Suyu iç ancak yere dökme → Bağlaç
Ama

Seçenekleri inceleyelim.

A'da Benimle gel fakat hiç konuşma.
bağlaç

B'de Ona yardım et; fakat bana etme.
bağlaç

C'de Kalbinin sesini dinle; fakat yanılma.
bağlaç

D'de ise “Bu konuda bana sadece annem yardım eder.” anlamı verdiği için edattır.

7. “Yalnız” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat göreviyle kullanılmıştır?

- A) Yalnız yaşamayı tercih ediyor.
- B) Bu soru yalnız bu yolla çözülür.
- C) Yalnız adam tek başına yürüyor.
- D) Beni aradı, yalnız çok konuşmadı.

Çözüm:

Yalnız sözcüğü çok farklı türlerde kullanılabilir.

- Edat olarak kullanıldığında, sadece anlamı katar.

Beni yalnız o anladi.

- Bağlaç olarak kullanıldığında; ama, fakat, lâkin anlamı katar.

Deniz'e gir çık; yalnız hemen

- Sıfat olarak kullanıldığında adla tamlama kurar, niteleme sıfatı olarak kullanılır.

- Zarf olarak kullanıldığında eylemin anlamını durum bakımından tamamlar.

Yalnız gitme.

Şimdi seçenekleri izleyelim.

A'da yalnız yaşamayı → Zarftır

C'de yalnız adam → Sıfattır

D'de yalnız, ama anlamı verdiği için bağlaçtır.

B'de ise sadece anlamı verdiği için edattır.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “mi” edatı pekiştirme anlamı vermek için kullanılmıştır?

- A) Sen gittin mi içim burkuluyor.
- B) Güzel, şirin mi şirin bir koydu.
- C) Bana bir kere güldü mü?
- D) Sabah mı yola çıkıyorsunuz?

Çözüm:

“mı, mi, mu, mü” soru edatıdır. Cümleye soru anlamı dışında da anlamlar katar.

- İki kelimelerle birlikte kullanıldığında cümleye pekiştirme anlamı katar.

Tatlı mı tatlı çocuk

- Cümleye amaç anlamı katar.

Hava düzeldi mi gideriz.

- Soru anlamı katar. Hangi görevde olursa olsun ayrı yazılır ve kendinden sonra gelen ek, mi'ye bitişik yazılır.

Şimdi seçenekleri inceleyelim.

A'da koşul anlamı vermektedir.

B'de pekiştirme anlamı verir.

C ve D'de soru anlamı kullanılmıştır.

KONU TESTİ - 12

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat yoktur?

- A) Gelmesiyle bu işi halletti.
- B) Sabaha kadar uyumadım.
- C) Aman dikkat edin hata yapmayın.
- D) Senin gibi çalışkanını görmedim.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat vardır?

- A) Aman Allahım! Ne yapacağız şimdi?
- B) Ha gayret, başaracaksın!
- C) Dikkat, burada geçiş yok!
- D) Sonra pişman olur musun acaba?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat öbeği farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Düşlediğim gibi bir yerdi.
- B) Dünden beri seni bekliyorum.
- C) Bacak kadar bir çocuk ne yapsın.
- D) Rüzgâr gibi bir attı.

4. "ile" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Düşünceleriyle davranışları aynıydı.
- B) Kızıyla oğlu onu ziyarete gelmiş
- C) Dün okulda abinle ablanı gördüm.
- D) Balığı ekmekle beraber yedi.

5. "için" aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç ilgisi kurmuştur?

- A) Gece gürültü olduğu için uyuyamadım.
- B) Havalar soğuduğu için üşüyordu.
- C) Arkadaşının kalbini kazanmak için uğraşiyor.
- D) Bu pastayı senin için yaptım.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ne" sözcüğü bağlaç görevinde kullanılmıştır?

- A) Onun ne kadar uslu, ne kadar akıllı olduğunu bilmiyorsun.
- B) Ona ne söz verdim, ne de onunla konuştum.
- C) Ailesi ne arıyor ne soruyor.
- D) Ne arkadaşlarına ne ailesine bir şey söylemiş.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gibi" edatı benzetme ilişkisi kurmamıştır?

- A) Aslan gibi çocukları var.
- B) Ona söz verdim, dört gibi orda olurum.
- C) Kutu gibi bir ev almış.
- D) Keçi gibi inatçısın, derdi.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat yoktur?

- A) Birisi gelip seni sordu,dedi.
- B) Otobüs bulamayınca eve kadar yürüdüm.
- C) Sabaha doğru fırtına çıktı.
- D) Bahçede arkadaşıyla konuşuyor.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ama" koşul anlamı katmıştır?

- A) Çok çalıştı; ama sınavı kazanamadı.
- B) Çağırdığımı duydu; ama dönüp bakmadı.
- C) Erken çıkabilirsin; ama işlerini bitirirsen.
- D) Hatalı davrandığını söyledi, ama inanmadım.

10. "ile" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç görevinde kullanılmamıştır?

- A) Kitabıyla defterini kaybetmiş.
- B) Akıyla duygularını bütünleştirdi.
- C) Vazoyla kül tablasını buraya koy.
- D) Seni onunla görünce kıskandım.

O
K
U
L
i
S
T
i
K

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç yoktur?**

- A) Öyle çok ağladı ki içim parçalandı.
- B) Balıklara yem vermeyi unutmayın.
- C) Bu pastalardan da yeseydin.
- D) Hem arabası hem evi vardı.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yalnız” sözcüğü bağlaç görevindedir?**

- A) Kadın yalnız kalamıyordu.
- B) Televizyonu aç; yalnız sesini kıs.
- C) Ben yalnız peynir yerim.
- D) Seni yalnız görünce üzüldüm.

13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat öbeği sıfat görevindedir?**

- A) Bu kitapları yalnız sen oku.
- B) Çiçek gibi çocuklar verdi.
- C) Buraya seni görmek için geldim.
- D) Ailesinin istediği gibi davranıyor.

14. **“Ancak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç görevinde kullanılmamıştır?**

- A) Denize gir; ancak çok açılma.
- B) Açıklama yaptı; ancak ona hak vermedim.
- C) Sana bu kitabı veririm; ancak hemen oku.
- D) Bu güzel pastayı ancak annem yapar.

15. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç vardır?**

- A) Sakın sen de ses çıkarma!
- B) Ya, demek böyle oldu!
- C) Ha! Şimdi anladım.
- D) Eyvah, eve hırsız girmiş!

16. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç özneleri bağlamıştır?**

- A) Televizyonu da radyoyu da kapattı.
- B) Silgi de kalem de yere düştü.
- C) Kardeşini ne aradı, ne sordu.
- D) Uzun ve yorucu bir yolculuk yaptılar.

17. **“Yalnız” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat görevinde kullanılmıştır?**

- A) Onu bu konuda yalnız sen ikna edersin.
- B) Balıkları yalnız başına yemiş.
- C) Dışarı çık, yalnız kalın giyin
- D) Yalnız insanlara üzülürüm.

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “karşı” sözcüğü edat görevindedir?**

- A) Karşı tarafta beni bekliyordu.
- B) Sabaha karşı yola çıktık.
- C) Karşıma alıp saatlerce konuştum.
- D) Sana, karşı mağazadan elbise aldık.

19. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç yoktur?**

- A) Aynı semtte oturuyoruz; ancak görüşemiyoruz.
- B) Konuyu sen açtın; ama ben sustum.
- C) Başıyla işaret verince konuştum.
- D) Bir anne olarak sevindim ve rahatladım.

20. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de” bağlaçtır?**

- A) Evde seni bekliyorum.
- B) Sepette yirmi yumurta var.
- C) Sende hiç insaf yok mu?
- D) Dün de bugün de onu görmedim.